

Odešla legenda mezi dobrovolnými pozorovateli

V pátek 9. října 2020 zemřel po dlouhé nemoci ve věku 74 let Mgr. Jiří Haas – bývalý dlouholetý ředitel hvězdárny a poté i ředitel celého Muzea regionu Valašsko, jehož je nyní hvězdárna součástí, a také dobrovolný pozorovatel klimatologické stanice Vsetín.

Pan Jiří Haas při měření úhrnu srážek v prvních letech svého pozorování. Foto: archiv Hvězdárny Vsetín.

Jiří Haas se narodil 11. srpna 1946 ve Vsetíně. Velkou část svého života prožil v domě, který se nachází na Horním městě v půli cesty mezi hvězdárnou a zámekem. A právě s hvězdárnou i se zámekem byl spojen téměř celý jeho profesní život.

Po absolvování oboru učitelství biologie a chemie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci nastoupil v září roku 1971 na hvězdárnu Vsetín jako samostatný odborný pracovník a ihned se také stal pozorovatelem manuální klimatologické stanice. Krátce nato, 1. ledna 1973, byl jmenován ředitelem hvězdárny.

Pod jeho dlouholetým vedením přešla hvězdárna postupně z dob promítaček a diapozitivů až k dnešním moderním technologiím – počítačům a dataprojektorům, a například také hlavní budova hvězdárny byla rozšířena o přístavbu do dnešní podoby.

Ve své činnosti na hvězdárně se kromě ředitelování hodně věnoval práci s dětmi a mládeží. Například pro děti z mateřských škol vytvořil vlastní kreslené astronomické pohádky, v nichž se malé děti mnohdy poprvé seznámily s vesmírem. Jak sám nedávno řekl: „V této práci jsem se vyžil v plné míře“.

Na začátku roku 2005 se Hvězdárna Vsetín stala součástí Muzea regionu Valašsko a Jiří Haas byl jmenován jeho ředitelem. A protože ředitel muzea sídlí na vsetínském zámku, splnilo se mu tak trochu jedno z jeho přání, a to navázat na svého dědu, který na začátku minulého století pomáhal s renovací zámku poškozeného ničivým požárem. Funkci ředitele muzea pak vykonával až do svého odchodu do důchodu v roce 2009.

Jeho spolupráce s hvězdárnou tím však neskončila. Nejen že občas vypomáhal při akcích hvězdárny, ale i nadále zůstal správcem a pozorovatelem již automatizované klimatologické stanice. Meteorologická měření a pozorování vykonával od svého příchodu na hvězdárnu, tedy téměř 50 let! Jeho přístup k pozorování byl vždy maximálně zodpovědný a svědomitý, o čemž svědčí například i počet napozorovaných meteorologických jevů, který se vyrovná stanicím s profesionální obsluhou.

Vybrané klimatologické charakteristiky ze stanice Vsetín za posledních 50 let.

Charakteristika	Hodnota	Rok, datum
průměrný roční úhrn srážek	812,9 mm	1970–2019
maximální roční úhrn srážek	1 159,3 mm	1997
minimální roční úhrn srážek	509,1 mm	2015
maximální měsíční úhrn srážek	392,6 mm	červenec 1997
minimální měsíční úhrn srážek	0,1 mm	listopad 2011
maximální denní úhrn srážek	103,2 mm	6. 7. 1997
průměrná sezónní výška nového sněhu	126 cm	1970/71–2019/20
maximální sezónní výška nového sněhu	293 cm	2005/2006
minimální sezónní výška nového sněhu	28 cm	2019/2020
maximální denní úhrn nového sněhu	34 cm	30. 12. 2005
maximální celková výška sněhu	87 cm	12.–13. 2. 2006
maximální vodní hodnota sněhu	168,7 mm	20. 2. 2006
průměrná roční teplota vzduchu	11,8 °C	1971–2020
průměrná měsíční teplota vzduchu v lednu	–2,9 °C	1971–2020
průměrná měsíční teplota vzduchu v červenci	25,8 °C	1970–2019
absolutní maximální teplota vzduchu	36,8 °C	22. 7. 2015
absolutní minimální teplota vzduchu	–26,9 °C	24. 1. 2006
průměrná roční relativní vlhkost vzduchu	79,4 %	1971–2020
nejnižší naměřená relativní vlhkost vzduchu	11%	23. 3. 2003
průměrná roční rychlost větru	2,4 m·s ⁻¹	1971–2020
nejčastější směr větru	J – 15,5 %	1971–2020
absolutní maximální rychlost větru	23,6 m·s ⁻¹	19. 3. 2021
průměrná roční oblačnost	6,3	1971–2020
průměrný roční úhrn slunečního svitu	1 537,6 h	1971–2020
maximální roční úhrn slunečního svitu	2 037,6 h	2003
minimální roční úhrn slunečního svitu	1 123,5 h	1980
maximální měsíční úhrn slunečního svitu	307,2 h	srpen 2003
minimální měsíční úhrn slunečního svitu	13,4 h	únor 2009
maximální denní úhrn slunečního svitu	14,2 h	19.–20. 6. 2002
průměrný roční počet dnů s bouřkou	27,7	1971–2020
průměrný roční počet dnů s mlhou	154,2	1971–2020
průměrný roční počet dnů se srážkami	185,7	1971–2020
průměrný roční počet dnů se sněžením	53,6	1971–2020
nejvyšší roční počet dnů s kroupami	6	1999, 2002, 2005

Důkazem toho jsou například jeho pověstné záznamy kouřma v nočních hodinách se změnou intenzity.

Nejen jeho bývalým kolegům z hvězdárny anebo z muzea, ale také desítkám, či spíše stovkám (kdysi mladých) zájemců o astronomii a kosmonautiku, jež postupně vedl ve svých astronomických kroužcích, zůstane Jiří Haas navždy v paměti.

Miroslav Řepka, Pavel Svozil